

**Smernica
o prevencii a riešení šikanovania
a kyberšikanovania**

Vnútorný predpis č. 2/2025

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	
Organizácia	Základná škola
Sídlo školy	Severná 314/10, 044 19, Ďurkov
Právna forma	škola s právnou subjektivitou plnoorganizovaná ZŠ s ročníkmi 1.-9., 3 špeciálne triedy, súčasťou školy je ŠKD
Kontakt školy	Tel.: 055/6965286 E-mail: skoladurkov@gmail.com
Štatutár - zamestnávateľ	riaditeľ
IČO školy	35544392

Riaditeľka Základnej školy, Severná 314/10, Ďurkov, vydáva vnútorný predpis – Smernicu o prevencii a riešení šikanovania a kyberšikanovania, ktorá ustanovuje pravidlá prevencie a riešenia šikanovania a kyberšikanovania v škole.

Táto smernica je vypracovaná v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) , so Smernicou MŠVVaŠ SR č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach a s vnútornými predpismi školy.

Čl. I ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania, kyberšikanovania žiakov (ďalej len „žiak“) v škole, vrátane ŠKD (ďalej len „škola“), možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania, kyberšikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona.
2. Upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania, kyberšikanovania žiakov, možnosti prevencie, metódy a postupy riešenia šikanovania, kyberšikanovania.
3. Cieľom smernice je vzhľadom na závažnosť šikanovania, kyberšikanovania poskytnúť základné informácie nie len pedagogickým zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovnovzdelávacom procese, o formách, prejavoch, návrhoch na riešenie, spôsoboch preventívneho pôsobenia a o potrebe spolupráce s rodinou žiakov ako aj s príslušnými inštitúciami.
4. Smernica sa vzťahuje na činnosť základnej školy a školského klubu detí.

Čl. II ZÁKLADNÉ USTANOVENIA CHARAKTERISTIKA ŠIKANOVANIA A KYBERŠIKANOVANIA

1. Na účel tejto smernice sa rozumie:
 - akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých úmyslom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie;
 - cielený a opakovaný útok voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť;
 - prejavy šikanovania v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví;
 - **šikanovaním** v škole - obťažovanie (§ 2a ods. 4 zákona č. 365/2004 Z. z o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)) formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctvujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania;
 - **šikanujúci** – je žiak alebo skupina žiakov, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému;
 - **šikanovaný** - je žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú vystavení šikanovaniu;
 - **účastníkom šikanovania** - žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými;
 - **dôvodom šikanovania** - najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej

orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,

- **verbálne šikanovanie** - opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrašovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu;
- **fyzické šikanovanie** - nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného;
- **psychické šikanovanie** - emocionálne šikanovanie - ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb;

2. Podstatnými znakmi šikanovania sú:

- úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- prevaha šikanujúceho alebo skupiny šikanujúcich nad šikanovanými,
- opakované útoky,
- nevyrovnaný pomer síl medzi šikanujúcim a šikanovaným,
- v nepriamej forme prehliadanie, ignorovanie, zámerné vyčleňovanie z kolektívu.

3. V prípade šikanujúcich často ide o jednotlivcov:

- s veľmi dobrou inteligenciou, ktorá umožňuje vymýšľať rafinované formy agresie, čím môže nahrádzať nedostatok fyzickej sily,
- nadpriemerne telesne zdatných, silných, obratných (nepomer síl hlavne pri fyzických útokoch),
- sebaistých, neúzkostných, často však pochádzajúcich z prostredia s nevhodnou výchovou (citový chlad, ponižovanie, nedostatok záujmu, fyzické násilie, agresívne správanie rodičov),
- typická je túžba dominovať, ovládať druhých, bezohľadne sa presadzovať, ubližovať druhým im prináša radosť,
- ľahko sa urazia, často sú vzťahovační, s nízkym prahom frustračnej tolerancie,
- môže ísť o jednotlivcov, ktorí sa chcú týmto spôsobom zaradiť do partie.

4. Každý z nás sa môže ocitnúť v roli šikanovaného. Šikanovanie hrozí zväčša žiakom, ktorí prídu ako noví do zohratého kolektívu. Títo žiaci sa môžu stať predmetom nepriateľstva pre nejakú svoju prednosť/odlišnosť. Môžu to byť žiaci príliš zrelí, premýšľaví, ušľachtilí či infantilní (naivní) pre svoju jemnosť.

Najčastejšie sa žiaci stávajú terčom šikanovania vtedy, ak:

- sa od skupiny odlišujú pre nejakú zvláštnosť (dobrý žiak, žiak s handicapom..),
- majú v škole málo kamarátov, ťažšie nadväzujú kontakty,
- pôsobia na ostatných dojemom citovo labilného jednotlivca,
- sa jedná o žiakov zo sociálne slabšej vrstvy (menej atraktívne oblečenie, hygienická zanedbanosť..),
- provokujú agresiu vlastným správaním.

Šikanovaný žiak zvyčajne máva nízke sebavedomie, má sklon pociťovať zanedbanie bez dostatočného dôvodu, žiak sa považuje za hlúpeho a nezaujímavého, submisívne sa podriaďuje, *t. j. pasívne a bez odporu sa podvoľuje vôli niekoho iného, často z pocitu strachu, nízkeho sebavedomia alebo preto, že sa cíti bezmocný*. Ťažšie sa presadzuje medzi rovesníkmi.

5. Rozpoznanie šikanovaného žiaka:

- žiak je cez prestávky často sám, ostatní žiaci o neho nejavia záujem,
- pri skupinových športoch je dieťa volené do družstva často posledné,
- cez prestávky vyhľadáva blízkosť učiteľov,
- pôsobí smutne až depresívne, máva blízko k plaču,
- zhoršuje sa jeho školský prospech (niekedy náhle),
- jeho veci sú poškodené alebo zničené,
- má odreniny, modriny, škrabance, ktoré nevie vysvetliť,
- často ho pred odchodom do školy pobolieva hlava, brucho.

6. Formy šikanovania

Šikanovanie sa môže prejavovať v priamej a nepriamej forme.

Priama forma šikanovania sa prejavuje:

- šikanujúci zameriava svoje konanie úmyselne a priamo na šikanovaného prostredníctvom verbálneho, psychického, emocionálneho alebo fyzického násillia;
- spravidla prítomnosťou účastníkov šikanovania,
- získaním prevahy šikanujúceho v kolektíve,
- posmešnými poznámkami na adresu žiaka, urážlivými prezývkami, nadávkami, ponižovaním žiaka, posmechom alebo hrubými žartmi na jeho adresu,
- vydieraním žiaka, aby dával vecné alebo peňažné dary šikanujúcemu, alebo za neho platil,
- vyhrážaním a zastrášaním sa žiakovi, odcudzením jeho vecí,
- príkazmi šikanujúceho vykonať určitú vec proti vôli šikanovaného,
- fyzickými útokmi - strkanie, štvhanie, údery, kopance,
- zneužitím osobných údajov, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním.

Kyberšikanovanie (elektronické šikanovanie) je

- verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky:

- uskutočňuje sa v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného,

- sociálna prevaha alebo psychická prevaha šikanujúceho, nie je nutná fyzická prevaha,
- šikanujúci vystupuje často anonymne,
- útok nevyžaduje fyzický kontakt šikanujúceho a šikanovaného,
- šikanujúci spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu šikanovaného na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
- útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- šikanujúci je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- šikanovaný sa o napadnutí nemusí dlhšiu dobu vedieť,
- šikanovaný nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho,
- zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z kybernetického priestoru.

Nepriama forma šikanovania sa prejavuje:

- prehliadaním a ignorovaním žiaka,
- šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násillia a emocionálneho vydierania,
- manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,
- zámerným vyčleňovaním žiaka z kolektívu, často je osamotený, nemá kamarátov,
- nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám
- šírením nepravdivých alebo znevažujúcich citlivých informácií prostredníctvom zvukovo-obrazových záznamov o šikanovanom

7. Na účel tejto smernice sa za šikanovanie nepovažuje:

- **jednorazový alebo impulzívny prejav násillia alebo agresie** medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,
- **prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi mimo školy**, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,
- **nezhoda** medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovno-vzdelávacím procesom.

Čl. III

PRIESTUPKOVÁ A TRESTNOPRÁVNÁ ZODPOVEDNOSŤ SÚVISIACA SO ŠIKANOVANÍM, KYBERŠIKANOVANÍM

1. Šikanovanie môže naplňovať skutkovú podstatu trestného činu podľa § 8 Trestného zákona, kedy môže byť šikanujúci od veku 14 rokov trestne stíhaný najmä za trestný čin:
 - ublíženia na zdraví § 155 Trestného zákona,
 - obmedzovania osobnej slobody § 183 Trestného zákona,
 - lúpeže § 188 Trestného zákona,
 - vydieranie § 189 Trestného zákona,
 - hrubého nátlaku § 190 a § 191 Trestného zákona,
 - nátlaku § 192 Trestného zákona,
 - porušovania domovej slobody § 194 Trestného zákona,
 - sexuálneho násillia § 200 Trestného zákona,
 - sexuálneho zneužívania § 201 až § 203 Trestného zákona

- krádeže § 212 Trestného zákona,
 - neoprávneného užívania cudzej veci § 215 Trestného zákona,
 - poškodzovania cudzej veci § 245 a 246 Trestného zákona,
 - nebezpečného vyhrážania sa § 360 Trestného zákona,
 - nebezpečného prenasledovania § 360a Trestného zákona,
 - výroby detskej pornografie § 368 Trestného zákona,
 - rozširovania detskej pornografie § 369 Trestného zákona,
 - prechovávaní detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení § 370 Trestného zákona,
 - ohovárania § 373 Trestného zákona.
2. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti
- občianskemu spolunažívaniu (§ 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) alebo
 - majetku (§ 50 zákona č. 372/1990 Zb.).
3. Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku (§22 trestného zákona) nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.
4. Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovršil štrnásť rok svojho veku.
5. Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin
- neprekazenia trestného činu (§ 341 Trestného zákona)
 - neoznámenia trestného činu (§ 340 Trestného zákona) alebo
 - ublíženia na zdraví (§ 155 – 158 Trestného zákona).

Čl. IV

PREVENCIA ŠIKANOVANIA, KYBERŠIKANOVANIA

1. Základným preventívnym opatrením je kontinuálne vytváranie a udržiavanie bezpečného, príjemného a tolerantného prostredia pre žiakov ako aj zamestnancov školy, v ktorom sa vznik šikanovania aktívne obmedzuje.
2. Pri prevencii šikanovania škola primerane pôsobí na žiakov podľa ich veku a psychickej úrovne a intelektuálnej úrovne s dôrazom na hodnotovú výchovu.
3. Za prevenciu šikanovania v škole zodpovedá riaditeľka školy. Riaditeľka školy zabezpečuje činnosti súvisiace s prevenciou šikanovania prostredníctvom činnosti pedagogických a odborných zamestnancov.
4. Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä
- a) využívaním obsahu výchovy a vzdelávania, metód a foriem výchovy a vzdelávania, ktoré posilňujú úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu žiakov najmä voči sebe navzájom,
 - b) aktívnym sústavným výchovným pôsobením pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca vrátane prejavovania záujmu o problémy žiaka v škole a mimo nej,
 - c) dlhodobou strategickou činnosťou, realizáciou overených preventívnych programov s doplnením o činnosti neformálneho vzdelávania najmä prednášky, diskusie,

organizovaných školou alebo inými subjektmi a mimoškolskými činnosťami, ktoré posilňujú v žiakoch úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu najmä voči sebe navzájom,

- d) spoluprácou s rodičmi alebo inou fyzickou osobou, ktorá má žiaka zvereného do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, poručníkom alebo opatrovníkom (ďalej len „zákonný zástupca“), alebo so zástupcom zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, neodkladné opatrenie alebo ochranná výchova, výkon väzby alebo výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „zástupca zariadenia“),
- e) aktívnym prístupom rady školy pri navrhovaní a prerokovaní školského poriadku, školského vzdelávacieho programu a opatrení školy k prevencii šikanovania,
- f) spoluprácou školy so zariadeniami poradenstva a prevencie, pričom pri prevencii šikanovania zariadeniami poradenstva a prevencie sa informovaný súhlas zákonného zástupcu nevyžaduje.

5. Riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec posudzujú navrhované činnosti podľa odseku 4 písm. a) až e) z hľadiska predchádzania nežiaduceho vplyvu na žiakov v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.

6. Riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec priebežne informuje zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o opatreniach školy pri prevencii šikanovania najmä na webovom sídle školy alebo na triednom aktíve zákonných zástupcov v škole.

7. Riaditeľka školy zodpovedá za systémové aktivity školy pri prevencii šikanovania.

Riaditeľka školy v spolupráci s pedagogickou radou a radou školy:

- rozpracúva opatrenia školy pri prevencii šikanovania v rámci tejto smernice,
- zabezpečuje dôkladný výkon dozoru v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať.

8. Riaditeľka školy:

- zabezpečuje vzdelávanie zamestnancov školy v oblasti prevencie a riešenia šikanovania,
- zapája do prevencie šikanovania radu školy a zriaďovateľa,
- zverejňuje kontaktné údaje právnických osôb, ktoré sa zaoberajú prevenciou a riešením šikanovania,
- oboznamuje zamestnancov školy so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- zabezpečuje poučenie zamestnancov školy o skutočnosti, že šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku alebo skutkovú podstatu trestného činu,
- zabezpečuje poučenie zamestnancov školy o skutočnosti, že šikanujúcemu môže byť uložené opatrenie vo výchove (§ 58 ods. 2 a 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní školský zákon) a o skutočnosti, že ak šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je to prekážkou na podanie trestného oznámenia a na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú šikanujúci spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú spôsobil na zdraví,
- informuje zamestnancov, žiakov a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o postupe pri zistení šikanovania.

Čl. V

PREVEROVANIE PODOZRENIA ZO ŠIKANOVANIA, KYBERŠIKANOVANIA

1. Riaditeľka školy, alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zostavuje skupinu zamestnancov školy, ktorá navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania; jej členmi sú najmä triedny učiteľ, školský psychológ, výchovný poradca.
2. Opatrenia, metódy a postupy pri obmedzovaní šikanovania a nápravy jej dôsledkov sa navrhujú tak, aby zodpovedali vývinovej zrelosti, emocionálnej zrelosti a veku šikanujúceho, šikanovaného a účastníkov šikanovania, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
3. Riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri preverovaní incidentu, ktorý zahŕňa podozrenie zo šikanovania, bez zbytočného odkladu najmä:
 - zabezpečí pomoc a ochranu potencionálnemu šikanovanému,
 - zabezpečí, aby v priebehu preverovania nedošlo k ďalšej konfrontácii medzi potencionálnym šikanujúcim a potencionálnym šikanovaným,
 - informuje zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia potencionálneho šikanujúceho, potencionálneho šikanovaného a potenciálnych účastníkov šikanovania,
 - spíše a zaeviduje záznam o incidente.
4. Riaditeľka/zástupkyňa pri incidente podľa odseku 3 podľa potreby kontaktuje:
 - zariadenie poradenstva a prevencie,
 - orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
 - okresný úrad, ak ide o podozrenie zo spáchania priestupku, alebo políciu, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu,
 - poskytovateľa záchranej zdravotnej služby.
5. Riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri preverovaní podozrenia zo šikanovania:
 - zabezpečí zistenie účastníkov šikanovania a ďalších svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov medzi účastníkmi šikanovania alebo medzi svedkami,
 - uchováva dôkazy o podozrení zo šikanovania v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času,
 - zabezpečí pri rozhovoroch podľa prvého odseku prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborného zamestnanca,
 - zabraňuje zľahčovaniu šikanovania a takému konaniu, ktoré môže viesť k neriešeniu šikanovania, preverovaniu šikanovania pod emocionálnym nátlakom alebo v prítomnosti iných žiakov alebo k zverejňovaniu informácií z preverovania šikanovania.

Čl. VI

OPATRENIA NA RIEŠENIE ŠIKANOVANIA, KYBERŠIKANOVANIA A NÁPRAVU JEHO DOSLEDKOV

1. Škola dbá na bezodkladné riešenie šikanovania podľa tejto smernice.

2. Vo vzťahu k šikanujúcemu riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec:

- zabezpečí individuálny rozhovor odborného zamestnanca školského podporného tímu alebo odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia s cieľom objasnenia motivácie, sociálneho a rodinného pozadia správania šikanujúceho a určenia ďalšieho postupu; časti rozhovoru sa môžu konať aj bez prítomnosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak na to dá zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia preukázateľný súhlas,
- navrhne podľa potreby intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie alebo zabezpečí intervenciu prostredníctvom odborného zamestnanca školy, vrátane podporných činností v príslušnej triede a zabezpečí podmienky pre fyzickú a psychickú bezpečnosť žiakov príslušnej triedy,
- môže podľa potreby uložiť opatrenie vo výchove alebo znížiť stupeň klasifikácie správania žiaka (§ 55 ods. 15 zákona č.245/2008 Z. z.)

3. Vo vzťahu k šikanovanému riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec:

- zabezpečí podmienky na fyzickú a psychickú bezpečnosť šikanovaného a podľa potreby zabezpečí zdravotné ošetrovanie,
- zabezpečí šikanovanému bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu,
- zabezpečí šikanovanému podľa potreby, po porade s príslušným odborným zamestnancom, cieľenú a systematickú podporu najmä prostredníctvom zariadenia poradenstva a prevencie,
- spolupracuje podľa potreby so Štátnou školskou inšpekciou, Regionálnym úradom školskej správy alebo s Úradom komisára pre deti.

4. Vo vzťahu k účastníkom šikanovania riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec:

- zabezpečí účastníkom šikanovania podľa potreby individuálnu podporu a poradenstvo na základe posúdenia školského podporného tímu, školského psychológa alebo psychológa zariadenia poradenstva a prevencie,
- zabezpečí skupinovú intervenciu v spolupráci so školským podporným tímom alebo so zariadením poradenstva a prevencie,
- zabezpečí skupinové činnosti s cieľom smerovania žiakov k pozitívnym postojom a hodnotám a k rozvíjaniu schopnosti identifikovať sociálnopatologické javy primerane ich veku, najmä v rámci realizácie preventívnych programov, triednických hodín, vyučovania prierezových tém, činností neformálneho vzdelávania.

Rozhovor so šikanovaným

- necháme žiaka samostatne hovoriť, citlivo ho povzbudzujeme, aby hovoril čo najviac,
- po spontánnej výpovedi, sa začneme pýtať na všetky podrobnosti,
- otázky: "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?" ,
- šikanovaného uistíme o svojej ochrane,

- môžeme žiaka požiadať, aby celý incident napísal, resp. ho vyzveme, aby to zopakoval, tým sa uistíme o správnosti výpovede,
- na otvorenú konfrontáciu žiaka neprehovárame, iba mu to navrhneme, ak nesúhlasí, znovu ho ubezpečíme o ochrane,
- zabezpečíme následnú psychologickú starostlivosť so školským psychológom.

Rozhovor so šikanujúcim hneď po zistení, resp. pri podozrení zo šikanovania

- otvorene povieme o obvinení a sledujeme reakcie, pričom chránime šikanovaného i účastníkov,
- hovoríme pokojne, neoddáujeme sa prípadnému hnevu,
- necháme samostatne hovoriť šikanujúceho, prípadne mu dáme celú situáciu napísať,
- kladieme mu jasné a presné otázky,
- kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme,
- aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu),
- zabezpečíme následnú psychologickú starostlivosť.

Rozhovor s účastníkmi šikanovania

- individuálne rozhovory,
- kladieme konkrétne otázky (kto, kedy, ako),
- v prípade, že sa nám nedarí, použijeme takú otázku z ktorej sa už predpokladá, že žiak určitú vec videl "Kde si bol, keď . . ." namiesto "Ublížil X žiak žiakovi Y", - dobré sú otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie – neviem, - musíme čeliť výhovorkám.

Pohovor so zákonnými zástupcami šikanovaného:

- informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania,
- ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa,
- snažíme sa dohodnúť na spolupráci.

Pohovor so zákonnými zástupcami šikanujúceho:

- oboznámiť zákonných zástupcov o priebehu vyšetrovania, o podstate činu i o celkovom správaní sa ich dieťaťa v škole,
- cieľom rozhovoru je objasniť motiváciu, sociálne a rodinné pozadie správania šikanujúceho a určiť ďalší postup,
- u zákonných zástupcov, ktorí nemajú záujem spolupracovať, a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme, oboznámime ich s možnými sankciami a postupom v tejto veci.

Záver z pohovorov so zákonnými zástupcami:

1. Riaditeľka školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec (triedny učiteľ či iný PZ) alebo odborný zamestnanec pri rozhovore so zákonným zástupcom alebo so zástupcom zariadenia šikanovaného, šikanujúceho alebo účastníkov šikanovania vo veci šikanovania dbá na zachovanie dôvernosti informácií.

2. O rozhovore podľa odseku 1 vrátane informovania zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia vyhotoví riaditeľ školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec

alebo odborný zamestnanec zápis, z ktorého jedno vyhotovenie poskytne riaditeľ školy alebo zástupkyňa, či poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.

Informácia pre príslušnú triedu o stave a závere prešetrenia šikanovania:

Triedny učiteľ, prípadne riaditeľ alebo zástupkyňa informuje príslušnú triedu o výsledku šetrenia a sankciách.

**Čl. VII
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

1. Riaditeľka školy preukázateľne oboznámi každého zamestnanca s touto smernicou, o čom sa vyhotoví písomný záznam, ktorý je súčasťou smernice.
2. S obsahom tejto smernice triedni učelia oboznámia žiakov a zákonných zástupcov žiakov.
3. Školský koordinátor výchovy a vzdelávania, ktorý vykonáva špecializované činnosti v oblasti koordinácie primárnej prevencie drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov, zapracuje princípy tejto smernice do svojho plánu práce.
4. Každý zamestnanec zodpovedá za dodržiavanie pravidiel a princípov vyplývajúcich z tejto smernice. Nedodržanie povinností, zásad a pravidiel uvedených v tejto smernici bude považované za porušenie pracovnej disciplíny s možnosťou vyvedenia pracovnoprávných dôsledkov.
5. Výtlačok smernice je k dispozícii v zborovni školy a smernica je zverejnená aj na webovom sídle školy.
6. Postupy a dokumenty školy v oblasti prevencie šikanovania, preverovania šikanovania a riešenia šikanovania sa zverejňujú aj vo forme prístupnej pre žiakov so zdravotným postihnutím
7. Smernica nadobúda účinnosť 1. marca 2025.

PaedDr. Renáta Čabaiová
riaditeľka